

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Sola kommune

For 2019

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettfærdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettfærdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Ingrid Nordbø, kommunedirektør Sola kommune**

Økt globalisering av varehandelen har medført at det er vanskeligere for oppdragsgiver å ha kontroll på leverandørkjeden. Konsekvensen er blant annet større risiko for brudd på menneskerettigheter. Lov om offentlige anskaffelser (LOA) § 5 gir føringer for hvordan oppdragsgivere skal forholde seg til menneskerettigheter i offentlige anskaffelser. Den krever blant annet at offentlige oppdragsgivere skal ha «(...) egnede) rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike.».

I tillegg til å følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser, forholder Sola kommune seg til kommunens visjon «Ansvar for hverandre» og verdiene «raushet», «mestring», og «mot». Visjonen og verdiene skal kjennetegne hele organisasjonen, og uttrykker hvordan kommunen skal agere både internt og eksternt.

Lovverket vil i kombinasjon med kommunens visjon og verdier danne en rettesnor for kommunens strategiske valg. Når det gjelder etisk handel innebærer dette at det stilles krav til de kommersielle aktørene kommunen handler med i forhold til hvordan varene er produsert, slik man forhindrer at useriøse aktører får tildelt kontrakter.

Det overordnede målet er at krav om etisk handel skal stilles i anskaffelser der det blir vurdert risiko for brudd på nasjonal lovgivning og relevante internasjonale standarder knyttet leveransen. Dette skal gjøres for å fremme menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og ansvarlig handel.

Sola kommune har implementert Etisk Handel Norges etiske krav i offentlige anskaffelser i sine standardkontrakter. Vilåarene som stilles her vil være viktige for å få gjennomført etisk handel i hele leverandrkdjeden. Samtlige rammeavtaler som inngås skal være gjenstand for risikovurdering etter gitte fastlagte kriterier.

OM VIRKSOMHETEN OG RAPPORTERINGSGRUNNLAG

Om virksomheten:

Navn:

Sola kommune

Antall ansatte:

1 863

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

1 408 200 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

4

Hvilke varer som omfattes:

Lyskilder, utstyr og kjemikalier til svømmehall, kaffemaskiner og forbruksmateriell, renholdsprodukter

Antall leverandører:

4

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

144 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Øyvind Lie

Stilling: Rådgiver Innkjøp & kontrakt

Epost: oyvind.lie@sola.kommune.no

Telefon: 51653300

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2017

“Som leverandør til det offentlige, er vi glad for at det stilles strenge krav til oss. ”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Benytte etiske kontraktskrav som standard vilkår i alle nye rammeavtaler på vareanskaffelser	Etiske kontraktskrav er innarbeidet i Sola kommunes kontraktsmal for rammeavtaler på vareanskaffelser
Risikovurdering av kommunens nye rammeavtaler	Innkjøp & kontrakt har fortløpende gjennomgang av nye rammeavtaler iht. kjente risikofaktorer. Vurderingene blir gjort i teammøter, og danner grunnlaget for videre oppfølging
Ved høyrisikoanskaffelser skal etiske krav benyttes både som kvalifikasjonskrav og kontraktskrav	Etiske krav er tatt med som kontraktskrav i høyrisikoanskaffelser
Benytte egenerklæring på rammeavtaler for vareanskaffelser med lav risiko	Utfylt skjema for egenerklæring (Kontraktsvilkår - etiske krav) kreves i alle rammeavtaler for vareanskaffelser
Ved høyrisikoanskaffelser skal egenrapporteringsskjema benyttes og om nødvendig skal en gjennomføre oppfølgingsamtale med leverandøren	Det foregår for tiden oppfølging av en underleverandør, med påtrykk både av Innkjøp & kontrakt og vår leverandør. Det utføres i tillegg skriftlig dialog der kommunen har spørsmål til leverandørene
Bygge kompetanse. Hovedansvarlig i kommunen for etisk handel skal delta på kurs anbefalt av Etisk Handel Norge	Kompetansebygging internt står sentralt. Det har vært deltakelse på 2 arrangementer i 2019. Fagstoff diskuteres på teammøter i etterkant

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Risikovurdering av kommunens nye rammeavtaler
Bygge kompetanse i etisk handel for Innkjøp & kontrakt
Hovedansvarlig for etisk handel i kommunen skal holde seg oppdatert på hva som skjer hos Etisk Handel Norge
Fortløpende oppfølging av eksisterende rammeavtaler
Ved høyrisikoanskaffelser skal etiske krav benyttes både som kvalifikasjonskrav og kontraktskrav
Ved høyrisikoanskaffelser skal egenrapporteringsskjema benyttes og om nødvendig skal det gjennomføres oppfølgingsamtale med leverandøren

Mål / aktiviteter

Sola kommun vil initiere et møte med tanke på samarbeid innenfor etisk handel med Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Etisk handel er forankret i "Innkjøpsstrategi 2018-2021 Sola kommune" som ble vedtatt i Administrasjonsutvalget i sak 14/2017

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Mål/ aktiviteter for rapporteringsåret følger av årsrapporten for 2018. Det er utarbeidet en strategi for etisk handel.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Etisk handel er med som eget punkt under særskilt fokusområde i Innkjøp & kontrakts årsrapport 2018

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Øyvind Lie er hovedansvarlig for det strategiske arbeidet med etisk handel i Sola kommune.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Etisk handel er godt forankret i Innkjøp & kontrakt. Den årlige risikovurderingen gjøres i plenumssamling i teamet, hvor hovedansvarlig har det faglige ansvaret og i samråd med teamets medlemmer plukker ut anskaffelser som anses som risikoanskaffelser. Den enkelte innkjøper er selv ansvarlig for den videre oppfølgingen av sin anskaffelse, hjulpet av den hovedansvarlige.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Innkjøp & kontrakt har deltatt på to kurs i regi av EHN i 2019, samt benyttet deres fagpersoner, medlemssider og informasjonsmateriell for å komplementere sin kompetanse.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det blir fortløpende vurdert om det er behov for opplæring og/ eller kompetansehevende tiltak, og det vil ut fra behovet settes av tilstrekkelig ressurser til å sørge for dette.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nådhelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Risikokartleggingen starter med et teammøte der man konstaterer en generell bakgrunnsforståelse hos samtlige deltakere, hvor det oppdateres på hendelser eller elementer man bør være oppmerksom på. Deretter benyttes kilder vi har fått oppgitt av EHN for å identifisere de områdene hvor risikoen anses for å være størst. I hovedsak er benyttet "List of goods produced by child labor or forced labor" og Difis fagsider om offentlige anskaffelser. Ut fra risikokartleggingen kommer vi frem til hvilke anskaffelser vi bør følge opp, og tar en grundig vurdering på hvordan man får til en god og grundig prosess videre for å kunne ivareta anskaffelsen på korrekt måte. De anskaffelsene vi har gjort det på til nå, ble EHN's mal for spørsmål om leverandørkjede og risiko til potensielle tilbydere benyttet. Det er et krav at leverandør har levert undertegnet dokument om standard kontraktsvilkår for etiske krav.

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Lyskilder	Rammeavtale	1	Nei	Ja	Ja
Utstyr og kjemikalier til svømmehaller	Rammeavtale	1	Nei	Ja	Ja
Kaffemaskiner og forbruksmateriell	Rammeavtale	1	Nei	Ja	Ja
Renholdsprodukter	Rammeavtale	1	Nei	Ja	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Innkjøp & kontrakt benytter EHN's maler.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Et kjemisk volumprodukt på rammeavtalen Utstyr og kjemikalier til svømmehaller hadde uklar/ ukjent opprinnelse. Dette ble etter dialog med leverandør byttet ut med et tilsvarende produkt med kjent bakgrunn. Engangshansker produsert i Malaysia er det en pågående sak på, hvor andre medlemmer av EHN også er involvert for å sikre korrekt resultat.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Det har vært en oppfølging av en leverandør som leverer et elektrisk komponent hvor det ble antatt risiko. Det har blitt bekreftet gjennom grundige undersøkelser at dette produktet ikke er et risikoprodukt likevel.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

3

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
---	-------------------------	------------------------------------	--------

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandør-kjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Tvangsarbeid	Produsent	Leverandør har oppfølging av produsentleddet	Leverandør i dialog med både med oppdragsgiver og leverandør om videre tiltak. Pr nå leveres produktet fra annen leverandør (uten tvangsarbeid)

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Arbeidet med å stille etiske og sosiale krav i anskaffelsesprosessen anses vellykket. Kravene som stilles blir mottatt med forståelse hos leverandører. Noen bransjer/ leverandører viser større modenhet enn andre, og selv om kravene møtes med aksept hos alle, er det ulike grader av refleksjon rundt etiske og sosiale krav. Noen leverandører svarer mer av plikt, mens andre tar et selvstendig ansvar. Oppfølgingen går bra, mye fordi vi har leverandørleddet er klar over vår holding og våre forpliktelser.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Gjennomgang av hva etisk handel innebærer etc.	Opplæring	Alle med innkjøpsansvar i vareanskaffelser

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Innkjøp & kontrakt har etisk handel som agenda på sine statusmøter, og drøfter der hva man skal prioritere å arbeide med.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Sola kommune kommuniserer eksternt ved å legge ut denne rapporten offentlig. Ellers er kommunens medlemskap gjort kjent gjennom Etisk Handel Norges hjemmeside.

Kontakt:

Sola kommune

Øyvind Lie

oyvind.lie@sola.kommune.no

51653300